

NAŠE SLIKE.

Orači (str. 641.) so ješenska idila, fotografirana od g. Fr. Veseľa po naravi. G. Maksim Gaspari je pa narisal dve značilni mrtvaški podobi — življenje in smrt. Motiva sta oba narodna. Mrtvaška glava (str. 648.) s kranjsko pečo ima spodaj pristne domače okraske; slika na str. 655. je pa posneta po starem bakrorezu.

„Obisk“ (str. 649.) je poetična kompozicija gospoda Iv. Vavpotiča za vseh mrtvih dan. Mati joka doma po svojem otročiču. Ta se ji pa prikaže in jo prosi, naj več ne joka. On mora v vrču nabirati njene solze, in vrč je tako težak in vedno težji . . .

Živali iz predzgodovinske dōbe naše dōbe (str. 681.). Znanost nam pripoveduje, da je bila zemlja v prejšnjih dōbah svojega razvoja mnogo drugačna, nego je danes, in zato je bilo tudi živalstvo in rastlinstvo drugačno. Izkopine starih okostij nam kažejo vsaj nekoliko podobo velikih živali, ki so takrat oživiljale zemljo, a so sedaj že izumrle. Naša slika na str. 681. nas predstavlja za mnogo tisoč in tisoč let nazaj v takozvano „kredno dōbo“ naše zemlje, ki ima svoje ime od krede, ki je v tej dōbi nastala; kreda je namreč sestavljena iz apnenih luščin mikroskopično majhnih morskih živalic. Znanost nam pripoveduje, da je takozvano kredno morje pokrivalo velik del suhe zemlje. Bilo je gorkejšje od sedanjega morja, in v njem so živele razne živali, katerih ostanki so posebno pogosti v krednih sedimentih države Kansas v Ameriki. Nekaj teh prijaznih prebivavcev te dōbe občudujejo danes lahko naši čitatelji. Te živali so bile jako velike, in najbrže niso živele v posebnem miru med seboj. Tudi so bile dobro oborožene, kajti celo kljuni ptičev iz te dōbe so imeli po pet vrst

ostrih zakrivljenih zobov. Največji junak na naši sliki je dobil od učenjakov ime mosasaurus; glejte, kako odpira svoje veliko žrelo! Pravijo, da je bil do 30 m dolg, in v njegovem žrelu bi bilo prostora skoro za celo govedo, kajti čeljusti so mu bile dolge skoro 2 m. Dolgovrati drobnoglavci se imenuje plesiosaurus, pod njim sta pa dva sorodnika, tylosaurus in platicarpus, oba tudi obdarjena z dobrim zobovjem. Želvi podobna žival je protostega, in za njo je nekata riba xiphactinus, ki se ravnokar bojuje z dvoživko clidastes. Čudna je perutnina te dōbe — še več, nego naš „pol tič — pol miš“. Vendar so pravi tiči, kakor se vidi iz njihovih kosti. Seveda niso to natančne slike, ampak kombinacije iz raznih ostankov. Zadostujejo pa, da si vsaj nekoliko predstavljamo tedanjo dōbo.

☪

† **Metropolit Andrej Jordan.** Dne 4. okt. t. l. je umrl goriški nadškof in metropolit ilirski, Andrej Jordan. Že ko je prevzel nadškofijsko službo, je bil msgr. Jordan bolehen. Ko je papež Pij X. poklical škofo goriške, zadrške in zagrebške nadškofije v Rim, da se posvetujejo o bogoslužju teh dežel, se je tudi on dvignil na daljno pot. Ta pot je bila pa tudi njegova — poslednja. V Rimu se mu je bolezen shujšala, in ko se je vrnil domov, je legel v posteljo. Rajni metropolit je bil rojen v Gorici, 29. novembra l. 1845. Oče mu je bil ondi gimnazijski profesor in je zvesto skrbel za vzgojo svojega sina. Andrej je bil posvečen v mašnika dne 6. junija 1868. Stopil je kot katehet v službo na mestnih šolah, bil potem dvorni kaplan nadškofa Golmayerja ter ordinariatni tajnik. L. 1883. je postal spiritual v osrednjem semenišču. A tu ni ostal dalje nego tri leta. Ko je bil l. 1886. tedanji goriški prošt Evgen Valussi imenovan za škofa v Tridentu, je za njim dobil proštijo Andrej Jordan. Kot prošt je bil izvoljen tudi v državni zbor za poslanca in je zastopal kmečke občine furlanske kot naslednik Valussijev. Izprva je bil član Hohenwartovega kluba in zelo priljubljen drug slovenskim poslancem. Podpiral je tudi vse njihove težnje. Po smrti pokojnega kardinala Missiaga je cesar imenoval dne 17. majnika l. 1902. za nadškofa in 9. junija ga je potrdil sv. Oče Leon XIII. — Dne 20. julija 1902. pa je bil posvečen v škofa. A samo dobra tri leta je vladal svojo nadškofijo blagi msgr. Jordan. N. v m. p.